

در نامه « گوهر » این مبحث گشوده میشود و صاحب نظران و نقادان میتوانند با رعایت کامل همه جوانب کار هر شعر یا نثر و کتاب و رساله و مقاله را، در کمال ادب و نزاکت و انصاف و بطور مستدل و منطقی، مورد بحث و نقد قرار دهند و نظرات صائب خود را، آزادانه، ابراز دارند.

این نکته گفتنیست که بر حسب اصول متعارف و متداول جهان، نوشته‌ای و کتابی و بطور کلی اثری در خور بحث و نقد صاحب نظران است که بر آستی بلند پایه و گرانمایه و نغز و سنجیده و مهم و عالی و صاحب آن عالم و فاضل و محقق و متبحر باشد و در حقیقت به ارزش نقد و بحث بیارزد پس از این نظر، انتقاد علامت تکذیر و تحقیر نیست بلکه نشان تکریم و تعظیم است.

نقد و بحث

(۱)

نقد و بحث بر کتاب مجمل التواریخ و القصص

تصحیح شادروان استاد ملک الشعراء بهار

چاپ اول ۱۳۱۸ شمسی

ص ۳۳۲ س ۲۱ هزینه‌ها

ط نادرست و ط درست است. » » ۲۲

» ۳۳۳ » ۶ امولد کنیه نیست که به این صورت نوشته شود باید ام‌ولدنی نوشت

• آقای عبدالحمید بدیع الزمانی، استاد دانشکده ادبیات و دانشکده الهیات دانشگاه

تهران. از ادیبان و دانشمندان گرانمایه معاصر.

یعنی کنیز کی کہ بعد از زادن فرزند آزاد می شده است.

ص ۳۳۳	س ۶	بنام سلامة البربرية درست است.
» ۳۳۴	» ۱۷	بماوراء النهر درست است.
» »	» »	دعوی کرد درست است.
» »	» ۲۱	الكعبة صحيح است.
»	»	جدیده درست است.
»	» ۲۲	الكعبة در دو مورد صحيح است.
» ۳۳۵	» ۲	شعبده ها درست است.
» ۳۳۶	» ۱۰	به مطبق انداخت درست است.
» »	» ۲۱	يسمع باياء صحيح است.
» »	» ۲۲	کامل کتابی است به زبان هری و چگونه کلمه استر را بکار می برد، برزون بمعنی استر است.
» ۳۳۷	» ۳	فتین نادرست است و باید قفسورین باشد.
»	» ۱۴	العزة درست است.
»	» ۲۲	ط درست است.
»	» ۲۵	ط صحيح است.
» ۳۳۸	» ۲	عبدالله بن عبدالله معلوم نشد کیست؟
» »	» ۱۹	به زندقه گرفتن صحيح است.
» »	» ۲۲	ك اشتباه و کا صحيح است. انی و مطالعات فریبگی
» ۳۳۹	» ۲	نامحدث درست است.
»	» ۳	باید بجای تبطول ابطال باشد.
»	» ۴	غلبه با حکیمان بود درست است.
»	» ۶	شفادادن صحيح است.

از این شماره ، استاد بدیع‌الزمانی ، برسم عیدانه‌ای ارزنده ،
 بماهنامه تحقیقی گوهر ضیاءبهای دیگر می‌بخشند و یادداشت‌های خود
 را، در باب کتاب التواصل الی الترسل، مصحح مرحوم استاد احمد
 بهمنیار، زینت بخش فصل بحث و نقد می‌سازند. استاد احمد بهمنیار
 رحمة الله علیه، بی‌سخن، یکی از اکابر واعاظم کم‌نظیر و عدیل زمان و
 از ارکان وقوایم علم و ادب معاصر بشمار میرفت و از آن زمان که چهره
 در نقاب خاک کشید، هنوز کسی نتوانسته است مقام شامخ و وجود شاخص
 او را جانشین شود و افسوس و دریغ فقدان او، برای همه شیفتگان علم
 و ادب و تتبع و تحقیق و بویژه دستداران نشر مرسل و فسیح و بلیغ
 پارسی، باقی مانده است. بویژه، برای من که سال‌ها درازباوی مأنوس و
 محشور بودم و روزگاری در خدمت خواجه آزاده و شریف و اصل زاده پاکدل
 و نجیب، مرحوم یحیی قراگزلو وزیر اعتماد الله و له فرهنگ رحمة الله علیه
 بکار تهیه و تألیف کتابهای شش‌ساله ابتدائی شبانروزیبا یکدیگر بودیم.
 کتابهایی که آنروز درشش سال ابتدائی تدریس میشد و امروز در خور
 و سزاوار است که در سالهای دانشکده ادبیات و علوم انسانی تعلیم داده
 شود! بین تفاوت ره از کجاست تا یکجا؟ استاد بهمنیار علاوه بر مراتب
 علم و ادب و تتبع و تحقیق، صاحب فضائل و مکرم اخلاقی و واجد ملکات
 و صفات روحانی یعنی براستی علامه‌ای بود مفضل و مقدام و خلیق و
 شفیق که قامت دلارای علم را بخلمت گرانبهای اخلاق زینت بخشیده
 بود و جای آن دارد که سرمشق و الگوی محققان و علامه‌های زمان
 قرار گیرد و بدانند که علم بی‌اخلاق پیشیزی ارزش ندارد و حرمت و
 عزت ندارد. اینک بهاس تکریم و تعظیم آن مرحوم، مطالبی را که استاد
 بدیع‌الزمانی، در ضمن مطالعه کتاب مصحح او ، یادداشت کرده‌اند،
 بطور مرتب، در شماره‌های ماهنامه گوهر می‌آوریم. تا این کتاب ممنوع
 و ممتاز که یادگار محققان بهمنیار است هرچه بهتر و کاملتر و آراسته‌تر
 و پیراسته‌تر شود. خداوند بزرگ، برحمت و مکرمت بیکران خود،
 استاد بهمنیار را بیامرزد و با استاد بدیع‌الزمانی عمری دراز عنایت
 فرماید. دکتر کلمی

یادداشت‌هایی بر کتاب «التواصل الی الترمصل»

تالیف بهاءالدین محمدبن مؤید بغدادی،

منشی علاءالدین تکش خوارزمشاه. قرن ششم هجری

تصحیح شادروان احمد بهمنیار

چاپ تهران - ۱۳۱۵ شمسی شرکت سهامی چاپ

- ص ۱ س ۶ سر بتشدید راء خوانده شود.
- ص ۲ س ۱۲ انشا را شاید را که زائد بنظر میرسد درانشای آن روزگار بکارمیرفته است.
- ص ۶ س ۱۱ اول الغیث.... این عبارت يك مصراع است و باید به اول آن يك واو یا يك فاء افزوده شود تا وزن درست آید.
- ص ۶ س ۲۱ خرجتنی چون ضبط کلمه تعیین نشده است و احتمال می‌رود که بصورت مجرد خوانده شود یادآوری میکنیم که باید با تشدید راء خوانده شود که از باب تفعیل باشد.
- ص ۶ س ۱۲ بجای جمله داخل پرانتز شاید صحیح آن این باشد که: بقدر طاقت از عهدة آن بیرون آیم.
- ص ۷ س ۹ بآستین غلط و از آستین درست است.
- ص ۷ س ۱۲ سزای اعلم متن غلط و حاشیه نیز غلط است و صحیح آن سر با تشدید راء و کسرة اضافه، و افی اعلم است. کسه اشاره است بآیه شریفه افی اعلم مالا تعلمون و مراد برتری آن ممدوح است بر اقران و امثال خود در مقام علم و دانش.
- ص ۷ س ۱۰ کارگزاری املاى متن صحیح است نه املاى حاشیه زیرا در اینجا بمعنی انجام دادن کار است نه برجای گذاشتن تا با ذال نوشته شود.
- ص ۸ س ۱۸ مرساناد نظری که در حاشیه ذکر شده است صائب نیست زیرا مسندالیه

جمله کلمه ایزد است و فعل متعدی مرساد باو باز میگردد. و اگر مرساد خوانده شود کلمه ایزد بی ارتباط میماند.	
آراد این وجه اگر ضعیف هم نباشد ترجیحی ندارد.	ص ۸ س ۱۹
سمت نقصان ظاهراً باید وصمت نقصان با واو و صاد باشد.	ص ۸ س ۱۶
در این معرض ..... این جمله با جمله قبل ارتباطی ندارد و باید در اول آن و یا که افزوده شود.	ص ۹ س ۸
چنانکه منشیان و منتهیان ..... ظاهراً در عبارت تقدم و تأخری بوجود آمده است و باید منشیان و منتهیان هر قوم ..... باشد. ممکن است بجای منتهیان، منهیان باشد یعنی خبر گزاران.	ص ۱۰ س ۱۳
ایمه همزه این کلمه را بصورت یاء نوشتن صواب نیست زیرا همزه دوم اگر ساکن باشد و بعد از کسره واقع شود به یاء قلب میشود و در اینجا متحرك است و در قرآن مجید آمده است :	ص ۱۰ س ۱۸
وجعلنا هم الیمة یهدون بامرنا که در چند جای قرآن نیز مکرر شده است.	
می گزارم غلط و می گذارم با ذال صحیح است زیرا بمعنی نهادن است.	ص ۱۰ س ۱۹
مقتضی غلط و مقتضای صحیح است که مصدر میمی یا اسم مفعول است.	ص ۱۱ س ۸

سبب منطقی و اجباری گرانی ماهنامه تحقیقی گوهر

کسانیکه با چاپ و چاپخانه سروکار دارند میدانند سه وضع دشوار و طاقت فرسات. بهای کاغذ و حروفچینی و تصحیح و غلطگیری و چاپ و صحافی از سه سال پیش تاکنون بعدی بالا رفته که بهیچوجه قابل انتظار و پیش بینی نبود. برای دوام ماهنامه تحقیقی، با این کم و کیف و قیود و شروط و با همان بهای سابق، یا باید از شماره صفحات کاست و بهر ماه يك نشریه چند صفحه ای ناقص و ابتر چاپ و توزیع کرد یا اینکه بر بهای آن افزود. سال گذشته، با وجود مساعدتهای ارزنده بنیاد نیکوکاری، زیان کمر شکن بود. امسال هر چند همان مساعدتهای بنیاد و شاید بمیزانی بیشتر ادامه دارد تا گزیر شدیم به بهای تک فروشی و اشتراك مبلغی ناچیز بیفزائیم. امیدواریم علاقمندان بساین ماهنامه وضع دشوار ما را دریابند و بدانند جز این چاره ای نداشتیم. ما را یاری کنید تا ما بتوانیم خدمت خود را دنبال کنیم.

گوهر